

Ovidiu GHINIȚĂ

„Pentru mine lucrurile, niciodată, nu au fost definitive...”

Născut la Iași, în 26 mai 1952, Ovidiu Ghiniță, după ce a absolvit în 1976 Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu”, a fost brusc și iremediabil cucerit de mirajul scenei. S-a întâmplat la Teatrul „Podul”, condus, atunci ca și acum, de Cătălin Naum. Timp de cincisprezece ani a fost, apoi, actor la Teatrul „Mihai Eminescu” din Botoșani. După '90, traseul său artistic s-a desenat în perimetrul bănețean, actorul, împreună cu soția sa, Adriana Ghiniță, lucrând atât la Teatrul Național din Timișoara, cât și la Teatrul „Ioan Slavici” din Arad. În această ultimă instituție, unde este acum angajat, a interpretat peste treizeci de roluri, între care *Woyzeck*, de Georg Büchner (regia Alexa Visarion), *Treplev*, în *Pescărușul*; tot din repertoriul clasic a dat chip unor personaje din piese de Molière, Goldoni sau Gozzi și a întrupat eroi shakespearieni în *Măsură pentru măsură*, *Îmblânzirea scorpiei*, *Cum vă place*, dar a însuflețit și o „galerie” de eroi contemporani, cum au fost cei din spectacolele pe care am putut să le vedem într-o mini-stagiune cu premierele începutului de stagiune 2004–2005, anume *Ckeek to Ckeek*, de Jonas Gardell, *Atentate la viața ei*, de Martin Krimp, *Fernando Krapp mi-a scris această scrisoare*, de Tankred Dorst. Cu acel prilej, acolo, la Arad, actorul Ovidiu Ghiniță ne-a acordat interviul pe care-l prezentăm în continuare.

Mariana Ciolan: *Sunteți moldovean și ați lucrat pe meleagurile natale, ce v-a îndemnat să veniți în această parte de țară?*

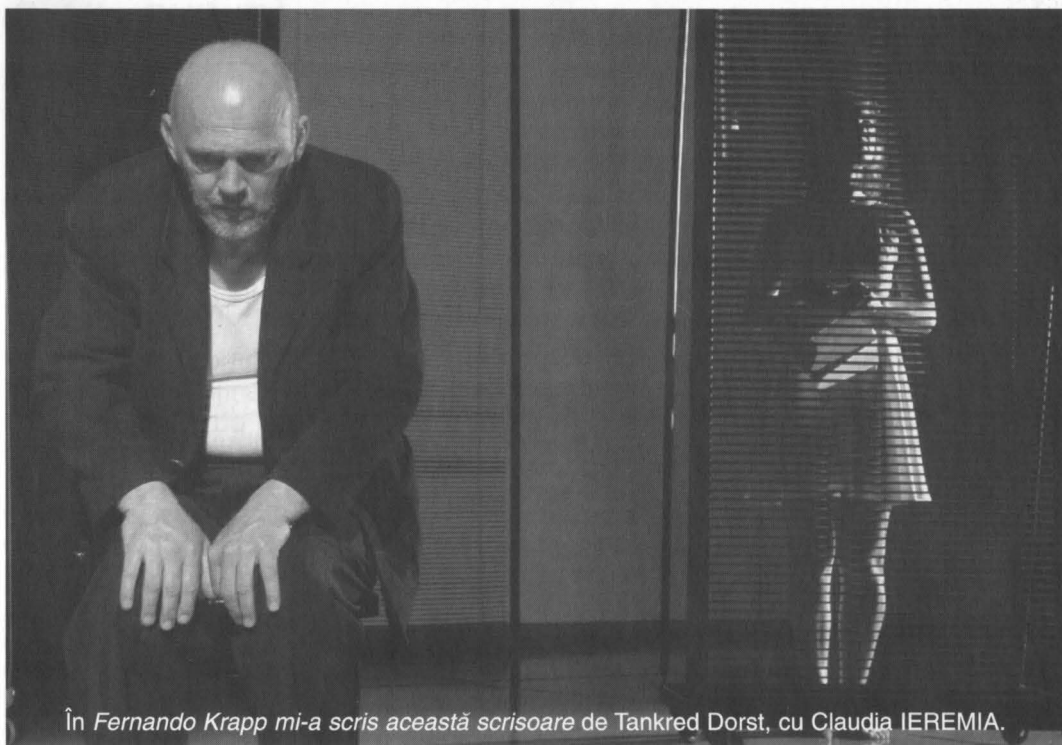
Ovidiu Ghiniță: S-a întâmplat ce s-a întâmplat în '89 și Timișoara era un pol al speranței. Dacă am hotărât să vin aici, nu a fost o pură aventură, pe valul entuziasmului. La Timișoara aveam prieteni, în primul rând pe Ștefănuț Iordănescu, și mi-am zis, împreună cu ei, că venise timpul să facem lucruri extraordinare. Ne-am lovit, însă, de ceea ce s-au izbit mulți, am căutat una și am dat peste altceva... Cred, totuși, că am reușit să menținem echilibrul în acel haos ce părea fără de sfârșit, când nici publicul nu mai era interesat de teatru. Lucrul și bucuria lucrului, cât mai proaspăt, dacă se poate, asta îmi dă mie o stare interioară benefică. Apoi, aici, la Arad, dacă vorbim de afinități artistice, mă regăseam cu un alt prieten, regizorul Laurian Oniga. Împreună cu el, cu Dan Puric și cu alții, la fel de tineri ca și noi, la acea vreme, animați de un puternic sentiment al echipei, făcusem câteva spectacole speciale la Botoșani, liberi și mai puțin stingheriți de „ochiul” vigilant al cenzurii, în frunte cu acel *Slugă la doi stăpâni*, de Goldoni, dând frâu liber imaginației, țintind și reușind, cred, performanța.

M.C.: *Acum, pe scena teatrului din Arad, v-am văzut din nou într-o conjunctură unde spiritul novator al dramaturgiei se conjugă cu îndrăzneala tinereții unor directori de scenă. Cum v-ați simțit în această relație?*

O.G.: Eu sunt deschis, și mă bucur că sunt așa, că niciodată n-am spus că teatrul trebuie să fie așa și numai, sau că nu e așa. De foarte multe ori stau și mă uit la ei, la toată generația lor, care cuprinde de la oameni cu preocupări foarte serioase până la alții așa-zis căzuți, și, de multe ori, trăiesc cu senzația că ei plătesc un preț pe care ar fi trebuit să-l plătesc eu. Uneori simt că pe ei apasă o pecete. Pecetea răului. Nu discut de cine știe ce blestem de Sus. Mi se pare o generație tragică, și mă gândesc aici și la autori și la regizori. Mă uit la ei și am senzația revenirii dionisiacului în lumea noastră. Ca reacție la ceva în care lucrurile au fost într-un sistem, interpretat, reinterpretat până la saturație. E un fel de revoltă a părții drepte a creierului. A sufletului care strigă. Ei apar minunați, că se distrează, că trăiesc intens. Dar e tragic ce se întâmplă. Cu cât lumea e mai exaltată, tragicul e mai profund. Eu așa îi percep. Iar ceea ce aduce pe scenă această generație sunt tocmai tribulațiile, întrebările neliniștite și neliniștitoare care sunt ale lumii de astăzi. Cu asta cred că trebuie să se ocupe teatrul. Și cu asta s-a ocupat dintotdeauna teatrul adevărat. Problema este a-ți citi vremea, a o înțelege. Autorii despre care vorbim, și nu numai ei, asta fac. Mă număr printre cei pasionați de dramaturgia contemporană, o citesc cu mare interes, acum, bunăoară, mă interesează în mod deosebit zona hispanică... Așa că, dacă primesc roluri din acest perimetru al teatrului, nu am nici un fel de reticențe, le iau ce pe oricare altele.

M.C.: *Printre spectatorii acestor reprezentații amintite, unele voci ridicau un semn de întrebare : dacă totul e arătat în culori atât de sumbre, în condițiile când și cotidian suntem bombardați pe toate căile media cu o întreagă paradigmă a răului, n-o să ne cufundăm tot mai tare în abisurile lui?*

O.G.: Eu nu cred c-o să ne înfundăm. Dimpotrivă. Cred că o să ne luminăm și mai mult. Abordând în felul acesta realitatea, prin teatru, nu mai îndulcim nimic, nu mai ascundem nimic. Pentru că nu mai avem nimic de ascuns, am tot ascuns. Trăim într-o lume care parcă e croită straniu. E un paradox. Mijloacele de comunicare sunt tot mai sofisticate și mai rafinate, iar noi suntem tot mai însingurați. Înțeleg, dar nu îmi explic de ce e așa. Ar trebui reconsiderat conceptul

În *Fernando Krapp mi-a scris această scrisoare* de Tankred Dorst, cu Claudia IEREMIA.

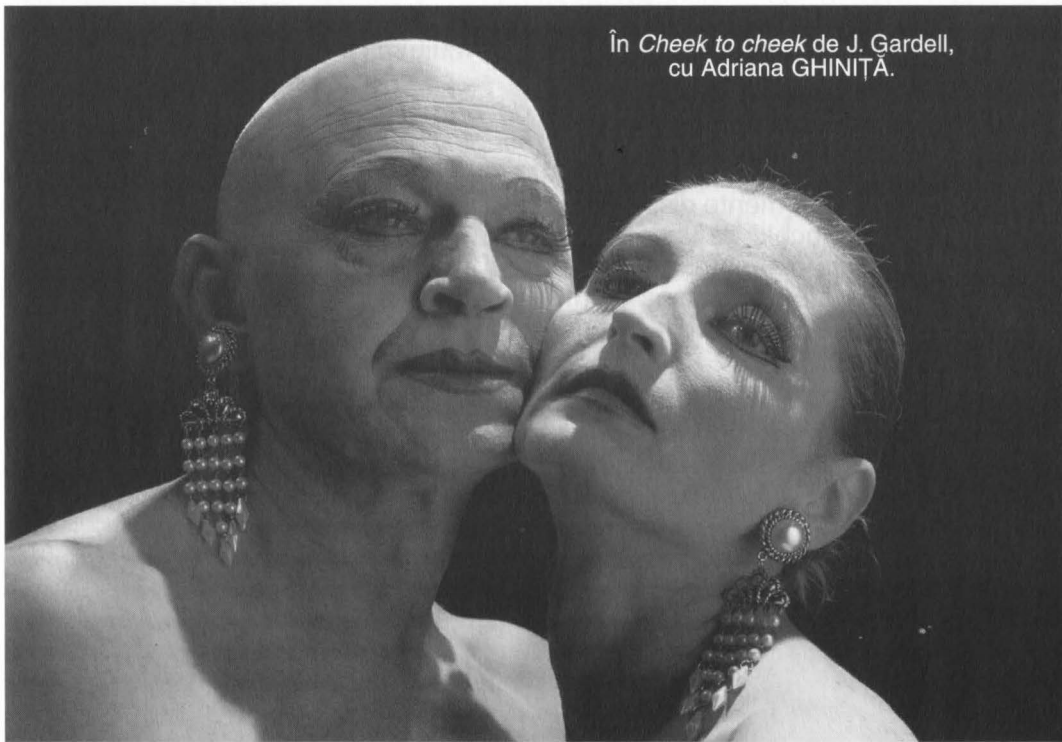
de „mimesis“ pe care l-am tratat în așa fel încât a fost dus în derizoriu. E vorbă-n teatru : „Să fie ca-n viață“.

M.C.: *Dincolo de ce spun aceste texte și acești autori, și, optând pentru ele, ce afirmă, prin ele, noile generații de regizori, cum primiți felul cum spun respectivele piese, cum vi se pare scriitura lor?*

O.G.: Discursivitatea aparentă a scriituri, cum este mai ales în cazul piesei *Atentate la viața ei*, nu cred că trebuie să constituie un impediment pentru actor. Desigur, nu mai găsim aici nici ideea de „poveste“ și nici acea „ceartă“ dintre personaje, care ar fi esența dramaticului. Personajele par că nu mai există dispute între ele. Omul se ceartă cu el însuși, e un fel de gâlceavă a sinelui cu sinele, și, în primul rând, în asta constă, cred eu, valoarea acestor texte. Cineva mă interpretează, și de aici lumea poate să fie deformată, iată de unde pleacă textele acestea. Ca actor, trebuie să ai puterea să privești și dincolo de ce se face prin tradiție ori din rutină. Mulți afirmă – sau doar își mărturisesc în cugetul lor – „O să fac un *Hamlet* că vor rămâne toți încremeniți... etc. etc.“ Niciodată nu mi-am dorit personaje. La ce să visez? De la mici rolișoare, până la partituri de mare întindere, ca actorul epuizat și ratat din *Cheek to Cheek*, să zicem, orice mi se propune accept.

M.C.: *Și vă e întotdeauna ușor?*

O.G.: Pe măsură ce rolurile vin, și trec, rămân cu o senzație ciudată. E un lucru care mă preocupă. Pe măsură ce înaintez în vârstă, simt că suntem trecători, simt fragilitatea mea și a lumii. Că teatrul și rolul și izbânda sunt pe minute. Nu am crezut și nu cred că ceea ce fac și exprim într-un spectacol, alături de ceilalți, e definitiv, că cineva o să ne cocoșe undeva sus, iar noi privind din înalt o să

În *Cheek to cheek* de J. Gardell,
cu Adriana GHINIȚA.

spunem „dar voi ce faceți pe aici?”. Pentru mine niciodată lucrurile nu au fost definitive. Personajele sunt înăuntrul tău, sunt în tine. Există, firește, „întâlniri“, te întâlnești cu un personaj care-ți seamănă, sau dimpotrivă, e foarte diferit, dar pe care-l simți că parcă vine spre tine și tu te duci spre el. Alteori, distribuirea mea într-un rol a venit ca o salvare în plan personal. Înainte de *Woyzeck*, se crease în jurul meu o dramă, ca un fel de „sos“ existențial căruia nu-i găseam nici o explicație... Târziu am înțeles că trăiam *en avant* ceea ce a trebuit să fac în acel spectacol... Nu mai departe de acest „Cheek to Cheek“... De regulă, îl părăsesc imediat ce a căzut... „cortina“. Dar mă aflu cu el într-un fel de „cuplu amant“, de multe ori, plec, dar mi se face dor de el, îl caut, e destul de complicat... Uneori, abia după luni de zile, poate chiar după ce a avut loc premiera unui spectacol, după un indicibil, dar extraordinar de pasionant chin, mă „limpezesc“. Mi s-a întâmplat cu un personaj din Vampilov, în *Douăzeci de minute cu îngerul*. Personajul mă urmărea. Toate personajele mă urmăresc, dar acesta mă urmărea continuu sub aspectul neîmplinirii. Simțeam că am față de el o datorie, nu-l hrănisem cât trebuie, și lui îi era „foame“. Venea după mine peste tot, după ce ieșeam din spectacol, din teatru... Îmi spunea că nu l-am dus până la capăt. În conviețuirea cu el, era loc să mai pun ceva...

M.C.: *Asta presupunea o creație dincolo de ceea ce se stabilise în lucrul cu regizorul?*

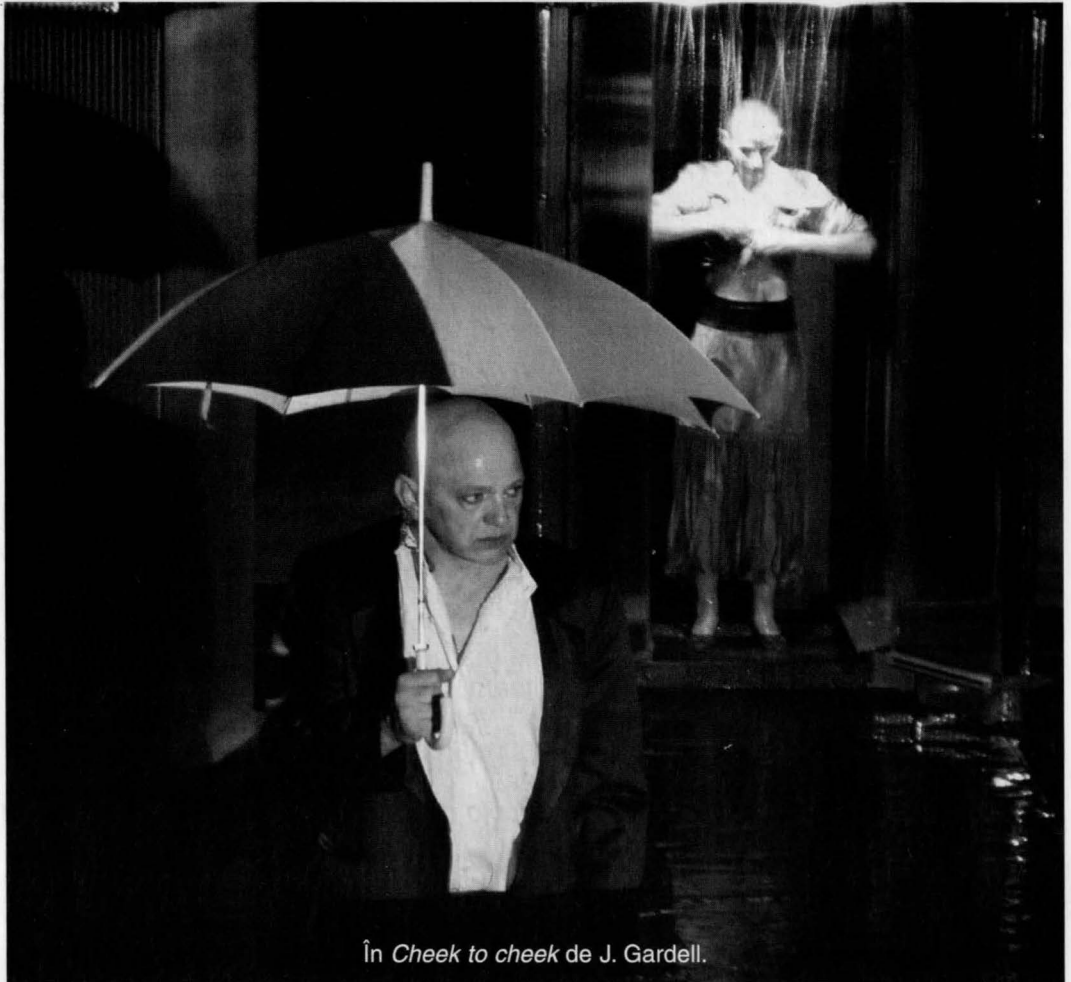
O.G.: N-am lucrat niciodată cu directori de scenă „rigizi“, care să dea verdicte și să spună „așa va rămâne și doar așa trebuie făcut“. În general, angajez discuții cu regizorii doar până la un anumit nivel al conceperii personajului. E o chestiune de... „distribuție“, nu poți să fii decât ceea ce ești... Am făcut lucruri foarte bune, cu

vorbe extrem de puține, prin empatie. Tot tăcând, lărgeam cercul comunicării... Asta e un privilegiu, și l-am cultivat și am mulțumit destinului de câte ori s-a produs...

M.C.: Ați „părăsit“ artele plastice de dragul cuvântului, dar cultul pentru tăcerea creatoare, ca și pentru puterea „imaginii“ par sădite în străfundul dvs...

O.G.: E mai important să vezi decât să vorbești. E un avantaj. E extraordinar să vezi universuri, elemente dispartate, să vezi din ce se încheagă personajul, să-ți vezi personajul. Dincolo de vederea aceasta, mai există una, un fel de vedere a spiritului. Vezi ceva dinăuntru și după aceea te deschizi și începi să faci lucrurile. A acționa în scenă nu înseamnă să miști obiecte, să străbați un spațiu de joc, să pui mâna pe cel de lângă tine, ci a privi. Acțiunea ochiului tău asupra privirii tale e adevărata acțiune, care te împinge să „faci asta sau asta“. Totul e imagine. Cu geneză interioară. Pentru mine, teatrul este un fenomen al nopții, nu al zilei. Noi, actorii, trăim în noapte, noi suntem ceva luminat de altceva și de altceva...

Mariana CIOLAN

În *Cheek to cheek* de J. Gardell.